

1. **ĆWIK** (10) *sb m*

sg N ćwik (4). *♦ G* ćwika (1). *♦ A* ćwika (4). *♦ pl N* ćwikowie (1), [ćwiki, ćwicy. *♦ A* ćwiki. *♦ I* ćwikami].

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

1. *Myśliwski ptak ćwiczony, tresowany, używany do łowów i na wabika* (5) : [kiedy wielki Iástrzáb a zwłafzczá ćwik/ tedy weźmie [gołębia] y będzie z tym przez ftáie álbo przez kilká/ ále przedsię nie wćiecie *CygMyśl E3*; Gdy obaczyłz po ptaku żeby był byłtry á zwłafzczá ćwik/ tedy muśiłz drugi fznur przywieźć/ bo go ná tym nie wiedziełz *CygMyśl E3*; Ieśliże małz żięby ćwiki tedy vczyń precz ná ftronie kędy śiátkę iákąkolwiek y miey fparek ná niey/ gdy wiele takich ptakow drapieżnych. *CygMyśl E4, G3, G3v, G4v.*]

Obscenum (5): Bábá co ćwiká przedawáá. BAbá byáá zuchwáá/ iednego fprawili/ Iż v niey ná kokofzy ćwiká włąpili. Ten táń pobiegł poćichu/ by fie z bábą zbráćić/ Y prośił iey o ćwiká/ chcąc go iey zápláćić. Bábá nań rzyć wypięłá/ otoż táń małz ćwiká/ Możefz Káćzek nágonic/ iedno miey Koniká. A ten pośzedł fplunąwłzy/ było go wftyd tego/ Miááto ćwiká Puhaczá vżrzał kudłátego. *RejFig Cc2.*

2. *Człowiek doświadczony, wyćwiczony, mądry; chytry, przebiegły, spryciarz, frant, szalbierz; veterator* *Mącz, Calep, Cn; exercitatus* *Mącz, Cn; acutus, callidus, consultus, disciplinatus, disciplinosus, emunctus, multis experimentis eruditus, exercitus, experiens, expertus, informatus, instructus, pergnarus, peritus, prudens, recoctus, sciens, Sesquiulisses, Sesqulisses, volutatus, versatus in aliqua re* *Cn* (5) : *Exercitatus, Wycwiczony/ álbo/ ćwik/ yáko też niektórzi mowią. Mącz 14c.*

Wyrażenie: »stary ćwik« (4): *Veterator, Stáry ćwik/ łotr/ mędrek/ chytrek/ złośnik/ lis. Mącz 491b; Veterator in omni arte et instituto, Stáry ćwik w każdey nauce. Mącz 491b; ABowiem wiele o tym czytamy/ iż oni ftárzy ćwikowie á oni flawni á zacni Hetmáni wiekow pirwłzych/ záwždy więcey rozumem á vważnemi rádámi fwemi porażáli/ niżli czáfem mocámi. RejZwierc 163; Veterator – Czwik ftari, dawni achitrfziderz. Calep 1119a.*

Synonimy: 2. chytrek, chytrzec, chytrzelek, ćwiczony, doświadczony, dowcipny, lis, łotr, matacz, mądry, mędrek, mocny, podchwytać, rozumny, sprawny, szyderz, świadomy, tajemnik, uczony, umiejętny, wiadomy, złośnik.

KN